

Oud-Gein

Sara Jacoba Maria Bongardt; er is dan sprake van Oud-Geyn 'ook genaamd Ruimzicht'.

In 1912 verkoopt dochter Margaretha Constantine Veeren ('de weduwe Patijn geboren Veeren') Oud-Gein aan Nicolaas (Klaas) de Pijper. Na diens overlijden in 1940 zet zijn weduwe Willempje Jongkind het bedrijf voort, tot zij het in 1955 aan de RDO verkoopt. De Duitse Orde laat

de boerderij nog in dat zelfde jaar verbouwen; pachter wordt Teun de Pijper, zoon van Nicolaas en Willempje. Thans exploiteert diens zoon, Nicolaas de Pijper jr. (Nico), het bedrijf.

In een volgend nummer van de Angstelkroniek hopen we nader op de lange geschiedenis van Oud-Gein terug te komen.

Bronnen:

- *Abcoude en Baambrugge 900 jaar*, pag 190/191 (1985).
- *Archief van de Ridderlijke Duitse Orde in het Duitse Huis te Utrecht* (met dank aan mevrouw A.Stapel, archivaris van de RDO balije van Utrecht.)
- *Informatiefolder Ridderlijke Duitse Orde Balije van Utrecht*.
- *L. van der Meule: Bij de Ridders te gast* (over de restauratie van het Duitse Huis); tijdschrift van de Bond Heemschut (april 2000).
- *Oosthoeks Encyclopedie deel 4*, pag 544/545 (1960).
- *Mondelinge informatie en fotomateriaal van de heren K.Nagel, P.J.Nagel, R.Nagel en J.Verhoef te Abcoude en N.de Pijper te Baambrugge* (waarvoor dank!).

Literatuur:

- *H. Biesma: Ridders in een klooster: het Duitse Huis in Utrecht* (Uitg. Matrijs, Historische Reeks nr 27, Utrecht 1999). Bevat de complete historie van het Duitse Huis, alsmede een lijst van alle landscommandeurs.
- *M. de Bruijn, G. Pouw en L. van der Tuuk: de Vestiging van het Duitse Huis in de stad Utrecht* (RDO, 2000).
- *Else Flim: Dat vergeet je nooit meer...* (Uniepers Abcoude, 1995).

Heintje Verwey-Meijers

Een werkzaam leven in Abcoude

Opgetekend door Ileen Montijn

Mevrouw Verwey-Meijers heeft achtenzeventig jaar in Abcoude gewoond. Geboren in Breukeleveen op 23 april 1901, kwam zij in 1921 door haar dienstbetrekking bij dokter Moinat in het dorp. Ook na haar huwelijk heeft zij nog bij veel families in Abcoude gewerkt. In juni 1999 verhuisde zij naar 't Kampje in Loenen. Ileen Montijn vroeg haar voor de Angstelkroniek naar haar herinneringen.

Aflevering 1: Schippersdochter

"Mijn vader was van boerenafkomst, maar hij was binnenschipper. Dus hij was van maandag tot zaterdag van huis; ik heb m'n vader nooit veel meegemaakt. Hij vervoerde van alles. Er kwamen van die grote Rijnaken over de Keulsche Vaart, met zand of kolen, en die moesten gevlet worden: de vracht moest over in kleinere schepen. Dat ging met kruiwagens, het was echt zwaar werk. Daarna kon de vracht naar de bestemming worden gebracht, bijvoorbeeld de haven van Hilversum. Mijn vader had een 24-tonner, die kon daar komen. Het was een zeilschip; als het windstil was moest er gejaagd worden (jagen= een boot

voorttrekken met paarden- of menskracht bij te weinig wind, red.). Een motorschip heeft hij nooit gehad. Wel een andere schuit nog, van 40 ton. Maar mijn broers hadden niet zoveel zin in het schip, die gingen andere dingen doen. Mijn oudste broer ging naar de steenfabriek. Mijn moeder heette Johanna de Haan; zij was een boerendochter uit de omgeving van Hilversum, van wat nu de Vliegkamp is. Ik was het zesde kind van negen, zes meisjes en drie jongens. Het was thuis hard werken. Er was geen waterleiding, al ons water kwam uit de Loosdrechtse Plassen, daar werden ook de kleren in gespoeld en zo. Eten koken ging

toen ik klein was nog in een grote pot aan een ketting boven de open haard, een hele emmer aardappels ging daar in. Ja, voor ons elven! Mijn moeder hield erg van beesten, dus hadden we ook nog wat geiten. Die melk mijn moeder, en van de melk karde zij boter. Die smaakte heel sterk, al beseften wij kinderen dat niet. De karnemelk namen we mee naar school. Waarin? Nou, in een flesje van de Abdijsiroop of zo. Wij gingen naar de openbare lagere school in Tienhoven, later die in Maarsseveen; in Breukeleveen was geen lagere school. Later, toen het gereformeerde geloof er kwam, hebben die zelf een klein kerkje gebouwd, en ook een school, voorbij de brug halverwege Tienhoven. Maar dat was haat en nijd, de hervormden mochten er niet op. *Doleerende hardkoppen* werden ze genoemd. Het was zo'n beetje de gewoonte om na de lagere school naar het naai-

Heintje Meijers, 18 jaar oud, in haar aannemingsjurk. (=nieuwe jurk voor bij de belijdenis. red.) 'Ik was net uit de rouw om mijn broer Daan, die bij het schaatsen was verdronken. De jurk is gemaakt door een goede naaister, Lena Walderveen in Maarsseveen.'

schooltje te gaan. Dat was wel in Breukeleveen, bij Koosje Voorneveld. We waren met vijf, zes meisjes daar, we maakten ook wel schik hoor, je was allemaal van 't zelfde soort, allemaal van *geef ons heden ons dagelijks brood...* Spelen was er niet veel bij, want als je uit school kwam moesten er nog kousen gebreid worden, je kwam bij elkaar, ging zitten op je platte gat, en dan ging je breien. Soms speelden we hoedjebal, met een kaatsebal mikken in de muts van één van ons - je had allemaal wat op je hoofd, toen. De jongens gingen naar de boer toe, of hielpen met turfsteken. Ik heb niet zo lang op de naaischool gezeten. Ik ging ook wel eens werken, bijvoorbeeld bij een boer die tegenover ons woonde, harken of zo, voor twee kwartjes op 'n dag. Die moest ik wel aan mijn moeder geven. Veertien dagen vóór m'n vijftiende verjaardag ben ik bij boeren in Loenen gaan dienen, voor dag en nacht. Dat was nogal laat, maar ik was klein en ik had een tijd een soort uitslag op mijn hoofd gehad.

De dokter zei tegen mijn moeder: het is klierstof, laat er geen kwakzalver bij. Het is inderdaad overgegaan.

Bij de boer - H. van den Bosch, het echtpaar was neef en nicht - moest ik leren melken. 's Morgens om vier uur zat je onder de koeien. Er werd ook kaas gemaakt, daarvoor moest ik de grote tobbes schoonmaken.

Als dat niet goed gebeurde, met kokend sodawater, kwamen er gaten in de kaas. Ik was zó klein, als ik de bodem schoonmaakte hingen mijn benen in de lucht. In het eerste jaar dat ik daar werkte kreeg ik 1,50 gulden in de week, vanaf het tweede 150 per jaar. Je kreeg het ook echt per jaar; als je wat nodig had, klompen, of sajiet om je kousen te stoppen, vroeg je een daalder voorschot. Drie jaar en acht maanden heb ik er gewerkt, zowat de hele wereldoorlog. Die mensen waren heel zwaar godsdienstig, er moest drie keer per dag in de bijbel worden gelezen en het vervelendste was, dat ging niet hardop, dus je kon het niet volgen. Je zat er wel bij, niet achteraf zoals bij de hereboeren.

Met mijn 'november' ben ik er weggegaan - in de provincie Utrecht was het jaar om met 25 november, Sinte Katrijne. In Noord-Holland was het met Kerst.

Ik heb toen weer bij een boer gewerkt, maar daar hield ik het niet uit, ik ben na zes weken weggegaan. Als je wegging voor je tijd om was, was je alles kwijt. Het kwam ook wel voor dat je een akelige boer had, die je wegpeste, vlak voor het jaar om was. Het was een harde tijd...

De dienstbode van Moinat in Abcoude kende ik van katechisatie. Zij ging vertrekken, en ik wilde bij die boeren weg; zodoende ben ik in Abcoude gekomen. Dokter Moinat en zijn vrouw waren bejaarde mensen, mevrouw was van Duitse afkomst. Ze woonden in het huis waar later dokter Wiersma zou wonen, Slotzicht. Tussen die twee in had je nog dokter Van Gortel. Het was heel ander werk bij de burger dan bij de

boeren. Er was geen vee, je zat ineens tussen de meubels, al was het heel eenvoudig bij de Moinats. En ik moest leren koken. Bij de boeren werd geen vlees gebraden, alles werd gekookt. Alleen speklapjes gingen zó in de pan op het petroleumstel, die kregen wij 's zondags. Mevrouw Moinat deed mij het koken een paar keer voor, en keek er verder niet meer naar om. Zij zei nooit veel, tenminste niet als het goed was. Mevrouw d'r niks zeggen is mevrouw d'r prijzen, leerde ik al gauw. Als er wat mankeerde, dan hoorde je 't wel.

Zij was erg van de puntjes op de i. Vandaar dat ik nu nog zo met een kwastje langs de richeltjes ga... Ik moest koken en de kamers doen, iedere dag was 't een andere kamerdag, en voor het grote werk kwam er een werkster. Voor het opschuren van de marmeren gang met krijt, en voor de grote schoonmaak. Er was ook nog een tuinman. De apotheek was niet bij de praktijk, die was schuin aan de overkant, in het huis waar later juwelier Dorrestein kwam. Het huis dáár weer naast, hoek Hoogstraat/Markveld, was namelijk het oorspronkelijke doktershuis geweest. Een wachtkamer was er niet bij dokter Moinat. Dokter van Gortel heeft een paar stoelen op de gang gezet, en dokter Wiersma heeft pas een wachtkamer ingericht, in de oude slaapkamer van dokter Moinat. Er was nog geen waterleiding, dus ik moest wateremmers vullen in het Gein. Riolering natuurlijk ook niet. De wc's, daar stonden emmers onder, die kwam een man twee keer in de week leeghalen. Die had dan vrij dokteren. De man die 's zaterdags de messen kwam slijpen had ook vrij dokteren. En verder was iedereen 'in de bus.' Het ziekenfonds, heet dat nu."

In de volgende *Angstelkroniek* deel 2 (slot):

Een woninkje langs het Gein.